

korte mededelingen

IJsvogel te Dalfsen

Op 11 augustus 1986 werd ik opgebeld door leden van de Vogelwerkgroep Dalfsen met de mededeling dat op ongeveer de droogste plek in de gemeente Dalfsen een IJsvogel tegen een raam was gevlogen.

De versufte vogel is enkele vliegen gevoerd en van water voorzien. Om circa 15.00 uur is de IJsvogel op het landgoed 'De Horte' van de Stichting Het Overijssels Landschap door mij op een paaltje in het water van de Oude Emmertochtsloot neergezet. Ondanks de langdurige droogte is de bewuste plaats nog voorzien van een redelijke waterstand.

Na ongeveer 2½ uur ben ik gaan kijken of de vogel nog aanwezig was. Toen ik het paaltje naderde sloeg de IJsvogel traag zijn oogleden op, nadat ik hem (het was een volwassen mannetje) oppakte en op mijn hand zette, nam hij plotsklaps de vleugels. Eerst op een wat onbeholpen, schommelende wijze, daarna echter op de karakteristieke wijze als een pijl uit de boog vloog de IJsvogel over de sloot. Het eerste dat hij deed was het drinken van water, waarna hij uit het oog verdween. Nadien heb ik op 21 en op 27 augustus de IJsvogel er weer waargenomen. Of het hier om het zelfde exemplaar gaat is natuurlijk de vraag.

Rest mij nog te vermelden dat in het broedseizoen 1983 de IJsvogel op het landgoed 'De Horte' (70 ha, gemeente Dalfsen, 4 km ten westen van Dalfsen) succesvol heeft gebreed.

■ Jan Hullen, Teunisbloem 39, 7721 JG Dalfsen.

Reuzensterns op de Oostvaardersplassen

Het is woensdag 6 augustus 1986, de lucht is geheel blauw en de thermometer wijst 23 graden aan. Om ongeveer half twaalf bevinden er zich zo'n honderd meter voor de schuilhut langs de Knardijk twee Reuzensterns.

Ze staan in het slechts enkele centimeters diepe water te midden van honderden steltlopers, wat Kokmeeuwen en Vissdiefjes.

Het ene exemplaar is mooi op kleur en is duidelijk een volwassen vogel, het andere exemplaar heeft nog een wat bleekrode snavel en ook de kop is nog niet mooi zwart zodat hier hoogstwaarschijnlijk sprake is van een juveniele vogel.

Na korte tijd beginnen de beide vogels, maar vooral het juveniele exemplaar, zich agressief te gedragen.

Ze vallen vooral de Kokmeeuwen lastig, proberen ze te verjagen en ze trachten prooi afhandig te maken.

Het is een aardig schouwspel om te zien, achtereenvolgende en aanvallen, telkens weer opnieuw en dat op maar korte afstand van de schuilhut.

Opvallend is bovendien dat de beide vogels bij alles wat ze doen dicht bij elkaar in de buurt blijven.

Na een half uur van acties en korte rustpauzes kiest de adulte vogel, gevolgd door het juveniele exemplaar, het luchtruim en de beide vogels verlaten al cirkelend en op steeds grotere hoogte het moerasgebied in noordwestelijke richting. Het is duidelijk te zien dat ze richting IJsselmeer koersen en na een paar minuten zijn ze zelfs met de verreikijker al niet meer te volgen.

■ Jan Sleurink, Schoener 35-07, 8243 WK Lelystad.

Eerste zekere broedgeval van de Steltkluit in provincie Groningen in 1986

De eerste waarneming in deze omgeving van een paartje Steltkluten komt uit Noordoost-Drenthe, namelijk van het Amsterdamsche Veld d.d. 6 mei 1986 (mondelinge mededeling Ensing).

Op 13 mei 1986 is een paartje (mogelijk hetzelfde) waargenomen op een voormalig vloeiveldencomplex van een aardappelmeelfabriek in Ter Apel, (mondelinge mededeling A.M. Nieuwenhuis), (waarneming N. de Vries). Reeds op 14 mei 1986 waren de Steltkluten uit Ter Apel vertrokken en verbleven wederom op een vloeiveldencomplex van een aardappelmeelfabriek, genaamd De Blekslage, in de gemeente Vlagtwedde blok 13-42 (waarneming H. Dijkstra).

Tijdens elke wekelijkse inventarisatie werden de Steltkluten hier waargenomen.

Vanaf 15 juni 1986 begonnen beide vogels bij elk bezoek hevig te alarmeren en afleidingsgedrag te vertonen.

Tevens werden passerende Zwarte Kraaien en Eksters onder luid alarm verjaagd.

Twee weken later namelijk op 29 juni werd voor het eerst één pulli waargenomen, foeragerend samen met de beide oudervogels op een slikveldje, (waarneming H. Dijkstra & N. de Vries).

Landelijk gezien is de Steltkluit een onregelmatige broedvogel (Teixeira 1979).

Broedgevallen in Noord-Nederland zijn schaars. Friesland kent twee zekere broedgevallen namelijk uit 1935 en 1949 (Ploegsma et al 1977).

In Drenthe zijn vier zekere broedgevallen vastgesteld, namelijk in 1935 drie broedparen en in 1936 één broedpaar (Van Dijk & Van Os 1982).

Van Groningen zijn geen zekere broedgevallen bekend, alleen één vermoedelijk broedgeval in het Lauwersmeer in 1980, (Boekema et al 1983).

■ H. Dijkstra, Putterhof 5, 9502 TC Stadskanaal. N. de Vries, Dennenweg 3, 9551 VJ Sellinger.

Verstoring van watervogels op Maasplassen

Gedurende de maanden oktober tot en met maart overwinteren jaarlijks circa 40.000 watervogels op de Maasplassen in Midden-Limburg.

De Maasplassen vormen tegenwoordig, ten gevolge van het verdwijnen van de waardevolle Maasuitwaarden door de ontgrindingen en het verlorengaan van belangrijke watergebieden elders in Nederland, een uiterst belangrijk rustgebied. Het zijn met name de Noordepse trekvogels die in dit gebied overwinteren gedurende de periode oktober tot en met maart. Tijdens strenge winters kan hun aantal aanzienlijk oplopen, verdeeld over enkele tientallen soorten watervogels. Enkele soorten overschrijden zelfs de zogenaamde 1%-norm, hetgeen wil zeggen dat méér dan 1% van de Noordwesteuropese populatie de Maasplassen voor kortere of langere tijd bevolkt. Deze 1%-norm heeft met name betrekking op Kleine Zwaan, Wilde Eend, Tafelend, Nonnetje, Grote Zaagbek en Meerkoet. Zoals overeengekomen tijdens de Wetland-Conventionie te Ramsar in 1980 behoort Nederland in het kader van beheer en bescherming van bovenvermelde soorten een internationale verantwoordelijkheid te dragen. Het feitelijke beheer laat echter veel te wensen over, hetgeen veroorzaakt wordt door de toenemende verontrusting door plankzeilers, plezierboten en vooral jagers, dat desastreuze gevolgen heeft voor de trekvogels in dit gebied.

Door het ontbreken van regels voor plankzeilers en plezierboten worden vrijwel alle plassen bevaren en hoewel het aantal winterrecreanten gering in aantal is, blijkt desondanks de effectieve verstoring zeer groot. Eén surfer per plas is meer regel dan uitzondering. Deze veroorzaakt, zonder dat hij zich van de omvang van de verstoring realiseert, onnodige verontrusting onder de daar verblijvende vogels. Een ander zeer belangrijke vorm van verstoring vormt de jacht van 1 september tot 1 februari. Twee tot drie maal per week wordt er vanaf de oeverkant en vanaf boten door plezierjagers op deze dieren geschoten. Met speedboten worden de watervogels zelfs opgejaagd in de richting van de schietende jagers. Aan deze vorm van jacht ligt uitsluitend de plezierjacht ten grondslag, hetgeen nu niet bepaald van een goed natuurbeheer getuigt en bovendien moeilijk te rijmen valt met de afspraken, zoals die zijn neergelegd in de Conventionie van Ramsar. Doordat de vogels overdag rusten en in de nacht voedsel zoeken worden ten gevolge van deze verstoringen hun vetreserves extra aangesproken en de vogels volkomen uit hun dagritme gehouden. Juist voor deze Noordeuropese trekvogels, die een lange reis naar het zuiden achter de rug hebben en die in maart nog duizenden kilometers moeten vliegen naar hun broedgebieden, kan onnodig

energieverlies funest zijn. De winterperiode vergt toch al veel. Verzwakt terugkeren in het broedgebied heeft tot gevolg dat de vogel alsnog sterft of niet in staat is een succesvol broedsel te produceren. Tijdens deze bejaging worden eveneens het gehele jaar beschermde soorten verontrust en soms zelfs geschoten. Doordat op groepen overvliegende dieren wordt geschoten, zullen de meeste vogels door de uit elkaar spattende loodhagel alleen maar verwond worden. Deze ontsnapte dieren gaan een langzame en pijnlijke dood tegemoet. Bovendien pikken de watervogels de wijd verspreide loodkorrels op, waardoor veel vogels sterven aan loodvergiftiging. Verder heeft de jacht vanuit boten mede tot gevolg dat de dieren zo dermate schuw geworden zijn, dat het verschijnen van zelfs één bootje al voldoende is op één dag een zeer groot gedeelte van alle watervogels op die plas te verjagen. Het komt niet zelden voor dat op één dag het grootste deel van de aanwezige watervogels in het hele gebied wordt verstoord.

Gezien de geschetste problematiek menen wij dat het thans noodzakelijk wordt de jacht op de Maasplassen niet meer toe te staan. Verstoring door watersportrecreatie kan gemakkelijk ongedaan worden gemaakt door enkele voor de watervogels belangrijke rustplaatsen af te sluiten gedurende de periode van oktober tot en met maart. Wij denken hierbij met name aan de plas bij Wessem, het Osen bij Linne, de plas nabij Ool, Grote Heg bij Thorn, de Noordplas bij Roermond en het Grote Gat bij Asselt. Het zijn juist deze plassen die het meest worden bezocht door de overwinterende watervogels. Er blijven dan toch nog voldoende bevaarbare plassen voor de waterrecreatie over.

Het Provinciaal Bestuur van Limburg te Maastricht hebben wij van deze situatie reeds in januari 1986 op de hoogte gebracht, evenals Rijkswaterstaat Limburg.

■ H.A. Pluijmakers, Winkelstraat 14, 6114 MH Susteren.

Amstelveense woningbouw brengt 40 gierzwaluw dakpannen aan

De NV. Bouwfonds Nederlandse Gemeenten bouwt 214 huizen in de wijk 'Middenhoven' M-3-D te Amstelveen. Op initiatief van de afdeling Natuur en Milieu van de dienst Plantsoenen, Sport en Recreatie is deze firma bereid gevonden op de daken van de huizen nestgelegenheid aan te brengen voor Gierzwaluwen. Het bouwfonds bracht daarvoor ruim veertig gierzwaluw dakpannen inclusief nestbakje op de daken van de huizen van bewoners, die zich hiertoe bereid hebben verklaard, aan.

De plaatsing heeft in het begin van november 1986 plaatsgehad. Het is bijzonder prettig dat er via gemeentelijke instellingen in ons land steeds meer interesse ontstaat en medewerkig wordt ontvangen bij het bevorderen van nestgelegenheid voor Gierzwaluwen

door middel van het aanbrengen van de daarvoor bestemde neststenen en dakpannen. Het is van bijzonder groot belang dat wij de resultaten met deze kunstmatige nestgelegenheden zo nauwkeurig mogelijk kunnen volgen en gegevens over de resultaten met deze middelen worden dan ook ten eerste op prijs gesteld.

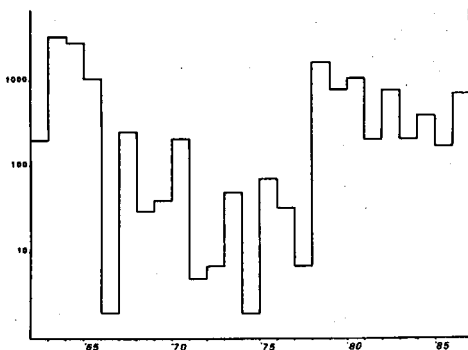
Jaap Taapken

Herkent u iets in één van deze grafieken?

In de ene figuur staan op een logaritmische schaal de aantallen eidereendkuikens aangegeven, die bij Vlieland in de jaren 1962-1986 vliegvlug werden. Deze aantallen blijken binnen zekere grenzen onafhankelijk van het aantal broedparen of het aantal uitgekomen eieren. De andere figuur is het negatief.

Uit de figuur blijkt dat er van jaar tot jaar grote verschillen zijn in het opgroeisucces. Tevens is het opvallend dat het opgroeisucces in de periode 1971-1977, of nog langer tussen 1966 en 1977 eigenlijk min of meer constant op een heel ander niveau lag dan in de voorgaande en in de latere periode.

Uit een onderzoek uitgevoerd in de jaren 1975-1982, is gebleken dat de schommelingen bij de eilanden Texel, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog grotendeels parallel lopen met die op Vlieland. Slechts een enkele maal is er sprake van een strikt lokale factor, die grote sterfte onder de kuikens veroorzaakt. Het blijkt dus dat er over het algemeen sprake is van een gemeenschappelijke oorzaak, die ingrijpt over een zeer groot gebied. De oorzaken van de kuikensterfte bij de Eidereend zijn wel onderzocht en thans redelijk bekend, maar het is nog volstrekt onduidelijk wat de eigenlijke oorzaak is van het gevonden patroon. Daarom leek het me nuttig eens te zien of het patroon in verband gebracht kan worden met andere verschijnselen, die een soortgelijk verloop laten zien als in één van de figuren is weergegeven. Zoiets zou betrekking kunnen hebben op de aantallen jonge Kieviten in Friesland, het aantal eieren van de Winterkoning in Kolhorn, maar ook op het aantal Egels aangereden bij Harderwijk, de troebelheid van het water in de Rijn, het aantal kwallen op het strand bij Re-

nesse, de prijs van kokkels op de Parijse markt of het aantal vallende sterren boven de Eemshaven.

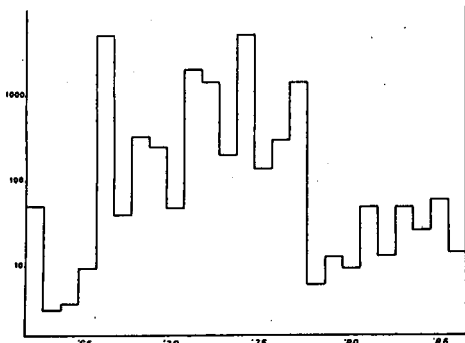
Ik ben zeer benieuwd te horen of iemand van de lezers een aanknopingspunt ziet of mij een overeenkomstig feit weet te melden, ook al betreft het slechts een deel van de beschreven periode en is het verschijnsel een of twee jaren verschoven.

■ C. Swennen, Doolhof 7, 1792 CM Oudeschild.

Verdere uitbreiding van de Eidereend in de Sovjet-Unie

In het verslag van de 'Third Allunion meeting on Eiders' uitgegeven in Tallinn (Estland), 1983, staan recente gegevens van T.B. Ardamatskaja over de vestiging van de Eidereend in de Zwarte Zee (zie Het Vogeljaar 31 : 203). De broedvogels arriveren in de eerste helft van maart bij de broedeilandjes Krugly en Dolgi in gezelschap van niet geslachtsrijpe individuen (net als bij ons, alleen wat eerder). Het aantal nesten is inmiddels opgelopen van 2 in 1979 tot 50 in 1982. Net als elders heeft men geconstateerd dat de Eidereenden zich gaarne vestigen in en rond zilvermeeuwkolonies (*Larus argentatus cachinans*), en dat de meeuwen er soms een zware tol voor heffen. In sommige jaren werd ruim 50% van de eieren en jongen door de meeuwen opgegeten. Om de verliezen te verminderen heeft men getracht de Zilvermeeuwen te vervangen door meeuwen met een 'vreedzaam' karakter. In 1979 werden in 20 nesten de eieren van de Zilvermeeuw vervangen door die van de Dunbekmeeuw (*Larus genei*). Hoewel de eieren uitkwamen, verhongerden de kuikens van de Dunbekmeeuw, want de Zilvermeeuwen boden te grote brokken voedsel aan. In de daarop volgende jaren is men ertoe overgegaan de vroege legsel van eind maart en begin april uit te halen. Hierdoor werd de broedtijd van de Zilvermeeuw verlaast, waardoor de meeuwenkuikens pas uitkwamen nadat de Eiders gebroed hadden. Dit zou tot vermindering van de vernietiging van eidernesten hebben geleid. Wij zien dus ook hier het dilemma voor de natuurbeschermer of men nu wel of niet moet ingrijpen in deze natuurlijke processen in natuurgebieden, en, zo ja, hoe?

De eieren van de nieuwe Zwarte Zeepopulatie

hebben het zelfde formaat als bij ons en in de Oostzee. De opgegeven gemiddelde legselgroottes 5,6, 4,9, 5,2 en 5,1 in respectievelijk 1979-1982 is aan de hoge kant vergeleken met die in Nederland en elders (Ardea 71 : 245-254, 1983), maar de methode van bepaling is niet opgegeven.

Opgaven van F.N. Shklyarevich en I.P. Tata-rinkova duiden ook op een groei van de broedkolonies in het noorden van de USSR: circa 15.000 broedparen in de Kandalakski-baai (beide gebieden in de Witte Zee; en 8-9.000 broedparen voor de noordkust van het Kola-schiereiland. Deze populaties zouden morfologisch afwijken van die in de Barentsz-zee.

Hoewel er ongeveer 17.000 eiders langs de kust van het Kola-schiereiland en het Kandalaksa-reservaat zijn geringd, zou er slechts 0,1% hiervan buiten het ringgebied zijn teruggemeld. Het ziet er dus naar uit dat de vogels ter plaatse blijven overwinteren en niet, zoals ook wel is verondersteld, naar de Oostzee trekken en voor de Duitse kust overwinteren. De broedpopulatie in en rond het Vilsandireservaat is Estland is van circa 700 paar in 1960 gegroeid tot 5.000 paar in 1983. Hiervan broeden er 4.600 binnen het reservaat. Hiermee is de Eidereend de talrijkste broedvogel in het gebied geworden. Door de predatie door grote meeuwen zou de effectieve legselgrootte van de eilandjes in de Oostzee verlaagd zijn van 4,9 - 5,1 naar 3,0 - 3,7. De toegenomen aantallen zouden thans het economisch gebruik, en wel het verzamelen van dons, toelaten. Dit laatste is iets waarmee vanaf de jaren dertig veel onderzoek aan Eidereenden in de USSR (en ook in Canada) is gemotiveerd.

■ C. Swennen, Doolhof 7, 1792 CM Oudeschild.

Ontmoeting met de Grote Grijsze Snip

Fietsend langs de doorgaande weg Nes, richting Hollum op Ameland zagen we op 17 mei 1986 in een poeltje aan de wadkant van de

Grote Grijsze Snip, Nes, Ameland, 17 mei 1986.
Foto: Nico van der Wijst.

weg, voorbij de onverharde zijweg naar het Kooihuis, een vogel die uit de verte op een Watersnip leek. Dichterbij gekomen was met de kijker een duidelijke wenkbrauwstreep te zien, terwijl de kleur van de borst aan die van een Rosse Grutto deed denken. De rug was zeer fraai getekend met afwisselend licht en donker bruin. De Vogelgids bracht duidelijkheid: De Grote Grijsze Snip in zomerkleed (in de vorige druk Noordelijke Grijsze Snip genoemd). De vogel foerageerde precies volgens de beschrijving, door snel met de snavel in de modder te porren en af en toe wat op te happen (dit leverde heel wat mislukte dia's op). Hierbij werd vrij systematisch de hele modderige oever van het poeltje afgewerkt. Gedurende de tijd dat wij de vogel konden bekijken werd deze niet gestoord door de Berg-eenden, de Tureluur en de Oeverloper die in het poeltje kwamen baden en drinken. Een Grutto probeerde onze dwaalgast echter tot twee keer toe te verjagen, maar in een snelle zigzagvlucht schudde de snip zijn achtervolger van zich af en keerde terug naar het poeltje.

Grote Grijsze Snip, Nes, Ameland, 17 mei 1986.
Foto: Nico van der Wijst.

De langstreckende auto's en horden toeristen, die door de veerboot werden aangevoerd, verontrustten de vogel niet, evenmin als onze belangstelling vanuit de berm. De vogel hield wel voortdurend de lucht in het oog, dat te zien was aan het regelmatig draaien van de kop. Na ongeveer een half uur vloog de vogel plotseling op en sloot zich in de lucht aan bij twee vogels waarvan de soort niet vastgesteld kon worden, waarna het drietal in de richting van het Kooihuis uit het zicht verdween. Voor goed, zoals achteraf bleek, want ondanks zorgvuldig afzoeken van de zoetwaterpoeltjes op het eiland hebben wij de vogel de daaropvolgende week niet meer gezien.

■ Heleen & Nico van der Wijst, Valeriusplein 192, 2402 TR Alphen aan de Rijn.

Hoge onderscheiding voor Marius Kolvoort

Onze vaste medewerker, Marius Kolvoort, is tijdens de viering van het zilveren jubileum van het Wereld Natuur Fonds op 1 november 1986 te Utrecht onderscheiden door ZKH Prins Bernhard met de Award for Conservation Merit 1986.

Marius Kolvoort heeft als leraar tekenen en biologie op de kweekscholen in Apeldoorn en Arnhem de veldbiologie geïntroduceerd. Hij is een bijzonder bekwaam tekenaar en heeft illustraties op velerlei natuurhistorisch gebied gemaakt voor haast ontelbare gidsen, tijdschriften, boeken, brochures en dergelijke. 'Als leraar en tekenaar heeft hij er sterk toe bijgedragen de natuurbeschermingsgedachte te verspreiden', aldus de Prins der Nederlanden.

Mede dank zij Marius Kolvoort zijn velen geïnteresseerd geraakt voor de schoonheid van de natuur.

Eén illustratie kan vaak een betere indruk achterlaten en duidelijker zijn dan duizend woorden kunnen uitdrukken. Daarom moeten ook onze woorden duidelijk te kort schieten als wij de waarde van het werk van Marius Kolvoort zouden willen omschrijven. Onze lezers kennen zijn werk, in het bijzonder door de vele omslagillustraties die hij voor 'Het Vogeljaar' heeft gemaakt. Maar zijn oeuvre is heel wat uitgebreider.

Onze hartelijke felicitaties aan Marius Kolvoort bij het ontvangen van deze hoge onderscheiding. Wij zijn hem dankbaar dat wij hem als vaste medewerker in ons midden mogen hebben.

J.T.

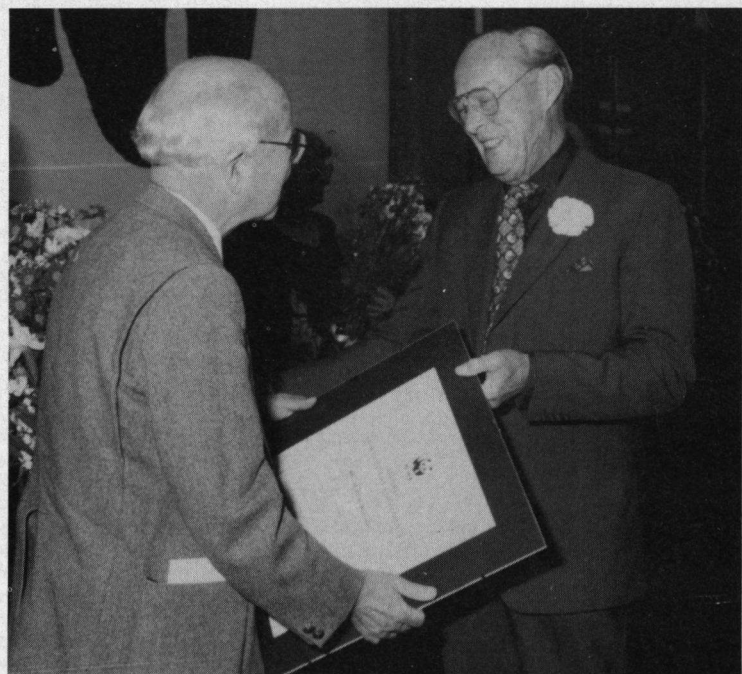
Traditioneel maaibeheer bedreigt Purperreigers

In het rietland van de Zouweboezem tussen Ameide en Meerkerk broedt al heel lang een wisselend aantal Purperreigers. De heer H. van der Kooij vermeldde de broedresultaten onder andere in 'Het Vogeljaar' 32 (6) : 307-316 en 33 (6) : 262-265. In het eerste artikel constateerde hij dat de teruggang in 1983 met 70% ten opzichte van 1982 mogelijk te wijten was aan de vele Spreeuwen die in het rietland sliepen en zo het riet knakten. Hij vulde dit in het volgende artikel op mijn verzoek aan met het gegeven dat men bij het maaien op broedende Purperreigers stootte. Hij zei dan ook dat zulke maaitoestanden zich niet meer voor mochten doen. Helaas constateer ik anders:

Tot 1980 werd er door enkele personen onregelmatig riet gemaaid in de Zouweboezem. Op drie verschillende lokaties konden Purperreigers broeden tot wel tachtig broedparen. Sindsdien heeft Het Zuidhollandse Landschap (de eigenaar van het grootste deel - 70% - van de Zouweboezem) een beheersplan opgesteld dat tot gevolg heeft dat dit gebied langzaam verandert van een half natuurlandschap in een cultuurlandschap. Sinds 1982 wordt er regelmatig gemaaid en gekapt (grienden). In de winter van 1982/1983 besloot men wegens dreigend produktieverlies de duizenden invallende Spreeuwen met een geveer (soms wel vijf) op te wachten. Tientallen Spreeuwen liepen nog weken erna met kapotte vleugels of gebroken poten in het rietland of de wegberm. Dit alles door deskundigen in

Marius Kolvoort ontvangt de Award for Conservation Merit 1986 uit handen van ZKH Prins Bernhard, Utrecht, 1 november 1986.

Foto: Herman van Dam.

dienst van het Zuidhollandse Landschap die onder andere het beheer voeren over natuurgebieden.

Hoewel de heer Van der Kooij in 'Het Vogeljaar' 33 (6) : 311 schrijft dat in de Zouweboezem het belang van de Purperreiger moet prevaleren boven dat van de rietmeler, constateerde ik op 5 maart 1986 dat het rietland waarin de Purperreigers in 1985 voor 80% gebroed hadden, nu ook gemaaid was. De resultaten van het winterhalfjaar 1985/1986 zijn aldus de volgende: Het Zuidhollandse Landschap heeft al haar gebieden gemaaid en de ook voor het broeden geschikte hakhoutgrienden omgehakt. Ze toont zich dus zeer ongestuurd voor vogels die in overjarig rietland broeden.

Ik vraag mij af of het Zuidhollandse Landschap niet toe is aan een beheerswijziging en dan nu ten gunste van natuurwaarden of moeten wij toezien hoe na Woudaapje, Dodaars, Baardmannetje, Zomertaling en Grote Karekiet ook de Purperreiger hier als broedvogel verdwijnt?

■ W. Jongejan, Slingerlandstraat 42, 4231 AE Meerk.

Vogelvangst in Italië en België voor Europees Hof

Het Europees Hof van Justitie heeft 18 november 1986 de klacht van de Europese Commissie tegen Italië en België inzake de vogelvangst behandeld.

Volgens de Europese Commissie treden beide landen de reglementering terzake met de voeten. De EG-Vogelrichtlijn verplicht de lidstaten ertoe alle nodige maatregelen te nemen voor het behoud of aanpassing van de in het wild levende populatie der bestaande vogelsoorten. Tevens wil de EG de jacht, de vangst, het gevangen houden, het transport en het verkopen van vogels verder beperken. De Europese Commissie verwijt België een té lakse wetgeving er op na te houden met betrekking tot de vogelvangst. Zo laat de Belgische wet toe een aantal bedreigde vogelsoorten te vangen. Andere koninklijke besluiten laten vrij ruime uitzonderingen toe. Woning-eigenaars die aan hun gevel een nest hebben zitten mogen die thans zonder meer verwijderen.

Op dat verwijt reageert de Belgische regering dat die uitzondering gerechtvaardigd is omwille van het gevaar van overstroming of brand...

Ook de wetgeving op het vervoer van vogels zou in dit land te laks zijn. Tevens meent het dagelijks bestuur van de EG dat België dikwijls besluiten heeft uitgevaardigd kort voor de opening van het vangstseizoen en dat België de commissie te laat op de hoogte brengt om nog controle te kunnen uitoefenen.

Zodoende heeft de Europese Commissie acht punten naar voren gebracht waarbij België niet conform zou handelen aan de EG-Vogelrichtlijn.

Vogels in België weer vogelvrij

Op 28 juli 1986 besliste de Belgische minister Lenssens via een ministerieel besluit nog maar eens 26.500 vogels (officieel) aan de honger van de 'vogelliefhebbers' op te offeren.

Vanaf 10 oktober tot en met 15 november 1986 zullen de Groenlingen, Kneusen, Sijsjes en vooral Vinken weer moeten opletten niet in de klepkooien of inlopkooien van de 'wettelijke bevoorraders' terecht te komen. Deze inlopkooien worden door de minister wel toegelaten maar zijn verboden door de Benelux-Overeenkomst van 10 juli 1970, een wet die ook door de minister zou moeten gerespecteerd worden.

In het Waalse Gewest, mogen er wel dertien verschillende vogelsoorten gevangen worden en dit van 5 oktober tot en met 15 november 1986. Het totaal officieel contingent vogels dat gedurende deze periode mag bemachtigd worden bedraagt zo'n 54.000 vogels. Hiervoor laat de Waalse Executieve eveneens het gebruik van klapnetten toe.

In het Brusselse Gewest is iedere vorm van vogelvangst verboden.

Sinds minister Leo Tindemans de vogelvangst in 1972 afschafte werden via deze jaarlijkse uithollingen officieel reeds 1.011.720 vogels cadeau gedaan aan de 'liefhebbers'. Deze 1.011.720 vogels zijn dan nog maar een fractie van de reële sluikvangsten. Het Belgisch Verbond voor de Bescherming van de Vogels schat dat de sluikvangsten minstens zo'n 40 à 50 maal hoger is dan de officiële bevoorrading. Sinds de afschaffing van de vogelvangst zijn zo reeds ruim 50.000.000 trekvogels door de 'liefhebbers' uit de natuur geroofd.

Zolang officieel de deur op een kier wordt gezet zal men er nooit in slagen deze grootschalige roof uit te roeien.

Meer dan ooit wordt er massaal gestroopt, overal en in elk seizoen. Zelfs Vlaamse vinkers worden jaarlijks betrap op stroperij op Vinken en Goudvinken in onze Ardennen en dit meestal met de hulp van de reeds in 1978 verboden Japanse mistnetten.

■ Roger Arnhem, voorzitter van het Belgisch Verbond voor de Bescherming van de Vogels, Durentijdelei 14, B-2130 Brasschaat, België.

Ernstige toename illegale vogelvangst in Limburg

In de herfstmaanden van 1986 zijn wekelijks vaak tientallen clandestiene vogelvangers in de provincie Limburg geverbaliseerd. De vogelvangers beroepen zich er op dat zij goed voor de vogels zijn en vogelliefhebbers zijn, maar zij gaan er aan voorbij dat er wettelijk ongeoorloofde praktijken worden uitgeoefend die niet kunnen worden getolereerd. Bovendien bevordert het een levendige handel van vangmiddelen en vogels met West-Duitsland en België. Ook in deze landen heeft de illegale vangst en handel zich de laatste tijd

enorm uitgebreid. Het gaat hier vooral om Vinken, Sijzen, Putters en Goudvinken die met nylonnetten en lijmstokken worden gevangen. Daarbij worden ook vaak andere vogelsoorten gevangen waarvoor men zich niet interesseert. Deze laat men niet zelden in de netten verkommeren of worden de nek omgedraaid.

De Stichting Kritisch Faunabeheer, afdeling Limburg heeft in de dagbladen om tips gevraagd over illegale vogelvangst in particuliere tuinen, volkstuintjes en dergelijke. Hierdoor wil de stichting haar steentje bijdragen tegen de sterk uitgebreide vogelvangst.

Doordat een groot aantal Controleurs-Vogelwet 1936 in ons land van hun functie is ontslagen komt de controle op een aanzienlijk kleiner aantal Controleurs-Vogelwet neer dan voorheen. Het publiek dat het het beste voor heeft met de vogels is daarom nu mede verzocht te helpen bij de opsporing van overtredingen.

■ Stichting Kritisch Faunabeheer, afdeling Limburg, postbus 27, 6114 ZG Susteren.

Ernstige gifstrooierij door jagersvete te Koningsbosch

Er zijn wel zo'n kleine honderd krantenberichten verschenen over de verschrikkelijke gifstrooier van Koningsbosch, gemeente Echt.

Regionale, landelijke, ja zelfs Duitse dagbladen spreken er grote schande van, zoals er maandenlang gif is gestrooid. Het strooien van maïs, gedrenkt in parathion, is eigenlijk reeds drie jaar aan de gang en gericht tegen de wilddbeheerseenheid Annendaal in de regio Echt. Het gaat hier om een jachtvete, die door jagers onderling op deze wijze wordt uitgevochten. Uit vele berichten blijkt ook dat de politie maandenlang de klachten van de vogelbeschermers aldaar niet serieus heeft genomen of kwam het doordat het merendeel van de politiemensen aldaar ook jagers zijn? Op 21 februari 1986 plaatste de Stichting Kritisch Faunabeheer, afdeling Limburg, een grote advertentie in 'De Limburger' en heeft

Har Pluijmakers, voorzitter van de Stichting Kritisch Faunabeheer, afdeling Limburg met een vergiftigde Blauwe Kiekenkief, Koningsbosch, maart 1986.

daarin f 1000,- beloning uitgelooft aan diegene, die de meest waardevolle inlichtingen zou kunnen verstrekken, die leiden tot aanhouding en verbalisering (respectievelijk veroordeling) van de dader(s). Nog nimmer in de geschiedenis van de Nederlandse natuurbescherming werd zo'n hoge beloning uitgelooft voor het opsporen van daders en hieruit blijkt hoe serieus de Limburgse natuurbeschermers deze grove daden veroordeelden. De vergiftigingen heeft ruim vijfhonderd dieren (tot in Duitsland toe) het leven reeds gekost, waaronder Rode Wouwen, Blauwe Kiekenkiefen, Buizerden, Ransuilen, Sperwers, Hout- en Holenduiven, Merels, Vinken, Kramsvogels, Veldleeuweriken en talloze

1000,- BELONING

uitgelooft aan degene die de meest waardev. inl. aan onderstaand adres verschaft die leiden tot aanhouding en verbalisering (veroordeling) van de dader(s), die door een vermoedelijke jachtvete gif heeft (hebben) gestrooid in de omgeving Molenweg/Pr. baan in Koningsbosch, dat reeds tot de dood van vele dieren heeft geleid. (Inl. worden vertrouw. behand.). Stichting Kritisch Faunabeheer afd. Limburg. Postb. 27 6114 ZG Susteren.

De unieke advertentie die op 21 februari 1986 geplaatst werd in 'De Limburger'. Enig in haar soort in de bescherming van de vogels in Nederland. Later zou de beloning zelfs verhoogd worden tot een bedrag van f 2500,-.

De doodgevonden vergiftigde vogels die op één dag bij Koningsbosch werden gevonden.

Foto: H.A. Pluijmakers.

zoogdieren. Ondanks de vele waarschuwingen heeft het gif bijna vijf weken op het veld gelegen en wel juist in de ergste koudeperiode. Toen begin april het met de instanties een uitzichtloze geschiedenis zou worden hebben alle Limburgse natuurbeschermingsorganisaties de noodtoestand in Limburg uitgeroepen en de uitgeloofde beloning gezamenlijk verhoogd tot een bedrag van f 2500,- voor de inlichtingen welke leidden tot aanhouding van de dader(s).

Het zijn vooral Har Pluijmakers, mr. M. Keres, C. Bakker, A. Meuffels en R. Stegen die zich sterk hebben ingezet om tot beeindiging van de vergiftiging te komen.

Uiteindelijk zijn de verdenkingen sterk, maar heeft men niet kunnen overgaan tot arrestatie van de dader(s). J.T.

FF 8000 boete voor doodschieten drie Rotganzen

Op 9 januari 1985 ontdekte een jachtopzichter te Montsarrac bij Séné een jager met drie pasgeschoten Rotganzen. Séné ligt aan de Golf van Morbihan, ten zuiden van Vannes alwaar zich de zuidelijkste overwinteringsplaats van Rotganzen bevindt. Eind september komen daar reeds vele honderden Rotganzen aan en zijn ook in Frankrijk beschermd. Het oostelijk deel van de Golf van Morbihan is zelfs aangewezen als reservaat.

Op 11 september 1986 werd de jager veroordeeld tot het betalen van FF 8000 voor het schieten van drie Rotganzen. Het geweer werd verbeurd verklaard. Een deel van de boete werd verdeeld onder de Bretonse natuurbeschermingsorganisatie SEPNB (FF 2500), de landelijke Franse 'Vogelbescherming' (FF 1500), de Fédération des Chasseurs du Morbihan (FF 500) en de Association de Chasse Maritime (FF 500).

Op 19 september 1986 maakte het dagblad 'Ouest France' reclame met een grote kop in de dagreclame dat een jager veroordeeld was tot FF 8000 boete voor het schieten van drie Rotganzen.

Foto: Jaap Taapken.

Voor het schieten van drie Rotganzen moest in Nederlands geld ruim f 2200,- worden betaald met een duidelijke goedkeuring van de bonafide Franse jagers. In Nederland dreigt de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging met roeyement van het lidmaatschap van de vereniging, maar ondanks vaak ernstige overtredingen vernemen wij daar nooit iets van. J.T.